

MDB-4138 Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December – 2018

Sanskrit : Paper-C.E.-101

(१) महाभारते सभापर्व-अ ५०-५६

(२) व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीयेनाभांथी गमे ते चार श्लोको अनुवाद सङ्घित समञ्जसो : १४
- (१) अनर्थाचरितं तात परस्वस्मृहणं भृराम् ।
स्वसंतुष्टः स्वधर्मस्थो यः स वै सुखमेघते ॥ ५०.६ ॥
- (२) लोकवृत्ताद्राजवृत्तमन्यदाह बृहस्पतिः ।
तस्माद्राज्ञा प्रयत्नेन स्वार्थश्चिन्त्यः सदैव हि ॥ ५०.१४ ॥
- (३) न व्याधयो नापि यमः श्रेय प्राप्तिं प्रतीक्षते ।
यावदेव भवेत्कल्पस्तावच्छ्रेयः समाचरेत् ॥ ५१.९ ॥
- (४) दैवं प्रज्ञां तु मुष्णाति तेजश्चक्षुरिवापतत् ।
धातुश्च वशमन्वेति पाशैरिव नरः सितः ॥ ५२.८ ॥
- (५) निकृतिर्देवनं पापं न क्षात्रोऽत्र पराक्रमः ।
न च नीतिर्ध्रुवा राजनिकं त्वं द्यूतं प्रशंससि ॥ ५३.२ ॥
- (६) सुदान्ता राजवहनाः सर्वशब्दक्षमा युधि ।
इषादन्ता महाकायाः सर्वे चाष्टकरेणवः ॥ ५४.९ ॥
- (७) महाराज विजानीहि यत्वा वक्ष्यामि तच्छुणु ।
मुमूर्षोरौषधमिव न रोचेतापि ते श्रुतम् ॥ ५५.१ ॥
- (८) दुर्योधनो ग्लहते पाण्डवेन प्रियायसे त्वं जयतीति तद्ध ।
अतिनर्माज्जायते संप्रहारो यतो विनाशः समुपैति पुंसाम् ॥ ५६.५ ॥

- ૨ મહાભારતનું ગ્રંથકર્તૃત્વ ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
- ૨ મહાભારતના કાવ્ય સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ વિદુરનો ઉપદેશ તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો. ૧૪
- અથવા
- ૩ મહાભારતની કાવ્યશૈલીની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- (૧) સભાપર્વની ઉપમાઓ
- (૨) મહાભારતના કર્તા
- (૩) દુર્યોધનનો પ્રતિવાદ
- (૪) ધૃત પ્રસંગ
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) 'પર્વ' એટલે શું ?
- (૨) પ્રારબ્ધ વિપરીત હોય તો શું થાય છે ?
- (૩) ધૃતરાષ્ટ્રના મતે વૈભવનું લક્ષણ કયું છે ?
- (૪) હસ્તિનાપુરમાં યુધિષ્ઠિર કોને-કોને મળ્યા ?
- (૫) યુધિષ્ઠિરે ત્યાં કેવી ગાંધારીને જોઈ ?
- (૬) યુધિષ્ઠિર કેવો રાજરથ હોડમાં મૂકે છે ?
- (૭) વન અને રામનું પંચમી વિભક્તિ એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) પિતૃ અને માતૃનું સપ્તમી વિભક્તિ બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૯) માલા અને નદીનું પંચમી વિભક્તિ એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૦) રામસ્ય અને વનેષુ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૧) માલાભિઃ અને બાલાયૈ - રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૨) ઘેન્વા અને પિતૃણામ્ - રૂપો ઓળખાવો.